

İNTERNET ORTAMINDAKİ REKLAM VE TANITIM AMAÇLI İLANLAR İLE WEB SİTELERİNE İLAN VE REKLAM VERGİSİ AÇISINDAN BİR BAKIŞ

İnternet Ortamındaki Reklam Ve Tanıtım Amaçlı İlanlar İle Web Sitelerine İlan Ve Reklam Vergisi Açısından Bir Bakış

Güray ÖĞREDİK

Serbest Muhasebeci Mali Müşavir
Mazars&Denge Denetim YMM A.Ş.

Lebib Yalkın Mevzuat Dergisi, Mayıs 2006

1- GİRİŞ

Çağımızda bir çok işletme, özel ve resmi kurum ve kuruluş internetten faydalanmaktadır. Bu faydalanma daha çok oluşturulan web siteleri ile kendileri, faaliyet alanları, ürünleri, hizmetleri..v.b. konularda müşterilerine, ilgili kesimlere reklam ve tanıtım amaçlı bilgiler verilmesi şeklinde ya da internet ortamında da yayın yapan gazete ve dergilere ya da internet ortamında yayın yapan diğer kuruluşların web sitelerine reklam ve ilan vermek şeklinde olmaktadır. Bir çok işletme internet üzerinden pazarlama faaliyeti gerçekleştirmekte, hatta sadece bu yolla mal ve hizmet satan işletmeler bulunmaktadır.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu[1] içinde madde 12 ilâ 16 arasında yer alan İlan ve Reklam Vergisinin konusu kanunda, "Belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan **her türlü ilan ve reklam**, İlan ve Reklam Vergisine tabidir" şeklinde açıklanmıştır.

Çalışmamızda, günümüzde vergi kanunları açısından bir çok alanda tartışılmakta olan, gelecekte vergilerin konusu açısından bir çok önemli değişikliğe neden olacak internet, e-ticaret konusuna ilan ve reklam vergisi açısından bakılacaktır.

2- YASAL MEVZUAT

İlan ve Reklam Vergisinin **konusu** kanunda 12. madde de açıklanmıştır. Maddeye göre; "Belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan **her türlü ilan ve reklam**, İlan ve Reklam Vergisine tabidir." Verginin mükellef ve sorulusu ise Kanunun 13. maddesinde; "İlan ve Reklam Vergisinin **mükellefi**, yurt dışından gönderilen ilan ve reklamlar dahil olmak üzere, ilan ve reklamı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzelkişilerdir. İlan ve reklam işlerini mutad meslek olarak ifa edenler, başkaları adına yaptıkları ilan ve reklamlara ait vergileri mükellefler adına ilgili belediyeye yaptırmaktan **sorumludurlar**" şeklinde açıklanmıştır.

Konumuz açısından ilgili kanunun 14. maddesinde 10 bent halinde açıklanan ve **vergiden istisna** edilen konular ise aşağıdaki gibidir.

"Aşağıda sayılan ilan ve reklamlardan vergi alınmaz.

1. Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu tarafından yayınlanan ve yapılan ilan ve reklamlar,
2. Her türlü gazete, dergi ve kitaplarda yapılan ilan ve reklamlar,
3. Gerçek kişilerin ikametgahlarının iç veya dışkapılarına konan ve kimliklerini gösteren levhalar,

4. İşletmelerin iştigal veya imal konusu maddelerinin ambalajları üzerinde bulunan **vekendi** işlerine ait ilan ve reklamları ile ambalaj muhtevassından olan prospektüs ve tarifnameler,

5. Gerçek veya tüzel kişilere ait işyerlerinin içine veya dışına asılan iş sahibinin kimliği ile işin mahiyetini gösteren ve alanı 1/2 metrekaresi aşmayan ışiksiz **levhalar**, (Alanı 1/2 metrekaresi aşan levhalar, aşan kısım üzerinden vergiye tabidir.)

6. Genel ve katma bütçeli idareler ile il özel idarelerinin, belediyelerin, köylerin ve bunların kuracakları birliklerin ve Posta-Telgraf-Telefon ve T.C. Devlet Demiryolları İşletmelerinin yapacakları **her türlü** ilan ve reklamlar,

7. Siyasi Partiler Kanununa göre, siyasi partilerin siyasi faaliyet sınırları içinde yapacakları ilan ve reklamlar,

8. Altıncı bentte yazılı idarelerle, kooperatifler ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları tarafından ülke ürünlerinin ve turizminin reklamını yapmak ve herhangi bir ticari ve sınai kuruluşu ait olmamak üzere hazırlanan her türlü levha ve afişlerle, aynı kuruluşlar tarafından Türkiye'deki ticaret, sanayi, tarım ve mesleki müesseselerinin isim ve ticaret ünvanları ile ad ve adreslerini ihtiva etmek üzere yayınlanacak kitap, broşür, katalog ve dergiler,

9. Umumi mahallere reklam amacı ile konulacak sıra, bank ve benzeri gereçler üzerindeki ilan ve reklamlar,

10. Sinema ve tiyatroların kendi programlarına ilişkin olarak gösterinin yapıldığı binanın içinde ve dış yüzünde yaptıkları ilan ve reklamlar."

Verginin tarife ve nispeti ise Kanununun 15. maddesinde aşağıdaki gibi açıklanmıştır.

İlan ve Reklam Vergisi aşağıdaki tarifeye göre alınır.

(5281 sayılı Kanununun 16'ncı maddesiyle artırılan miktarlar (Geçerlilik:01.01.2005, Yürürlük:31.12.2004)

	Verginin miktarı (YTL)	
	En az	En çok
1.Dükkan, ticari ve sınai müessese ve serbest meslek erbabınca çeşitli yerlere asılan ve takılan her çeşit levha, yazı ve resim gibi sabit bütün ilan ve reklamların beher metrekaresinden yıllık olarak :	20	100
2.Motorlu taşıt araçlarının içine veya dışına konulan ilan ve reklamların beher metrekaresinden yıllık olarak :	8	40
3.Cadde, sokak ve yaya kaldırımlar üzerine gerilen, binaların cephe ve yanlarına asılan bez veya sair maddeler vasıtasıyla yapılan geçici mahiyetteki ilan ve reklamların metrekaresinden haftalık olarak :	2	10
4.Işıklı veya projeksiyonlu ilan ve reklamlardan her metrekaresi için yıllık olarak :	30	150

5.İlan ve reklam amacıyla dağıtılan broşür,
katalog, duvar ve cep takvimleri,
biblolar veya benzerlerinin her biri için : 0,01 0,25

6.Mahiyeti ne olursa olsun yapıştırılacak
çeşitli afişler ve benzerlerinin
beherinin metrekaresinden : 0,02 0,50

Vergi tarifesinin uygulanmasında aşağıdaki esaslara uyulur:

a) Metrekare üzerinden yapılan hesaplamalarda, yarım metrekareye kadar olan kesirler yarım metrekareye, yarım metrekareyi aşanlar ise tam metrekareye tamamlanır.

b) Herhangi bir yüzeye yazılmak, takılmak veya çizilmek suretiyle yapılan ilan ve reklamlarda yazı ve resimlerin kapladığı alanın yüzölçümü esas alınır.

c) Çok cepheli ilan ve reklamlarda metrekare hesabı her cephe için ayrı ayrı nazara alınır.

d) Vergi tarifesinin 1, 2 ve 4'üncü bentlerinde belirtilen ilan ve reklamların süresi 6 aydan; 3'üncü bendinde belirtilen ilan ve reklamın süresi 1 haftadan az olursa vergi miktarının yarısı alınır. 6 ayı geçen süreler 1 yıl, hafta kesirleri de tam hafta sayılır.

e) Vergi tarifesinin 5 ve 6'ncı bentlerinde yer alan ve çok nüsha olarak basılan ilan ve reklamlar üzerinde basımevinin ticari ünvanı, adresi ve kaç nüsha olarak basıldığı ayrıca belirtilir.

3- İNTERNET ORTAMINDA YER ALAN REKLAM VE TANITIM AMAÇLI BAZI KONULAR ÜZERİNE İLAN VE REKLAM VERGİSİ AÇISINDAN DÜŞÜNCELERİMİZ

3.1- WEB SİTELERİ

Günümüzde bir çok işletme internet ortamında web sitesi oluşturmuştur. Özellikle bu konu yeni Türk Ticaret Kanunu Taslağında da ele alınmış ve işletmelere web sitesi yaptırma zorunluluğu getirilmiştir. [2] Bu siteler vasıtasıyla işletmeler faaliyet alanları, kendileri, ürün ve hizmetleri hakkında bilgiler vermektedir. Ayrıca bu sitelerden çeşitli pazarlama faaliyetleri de gerçekleştirmektedirler. Sonuç olarak bu siteler vasıtasıyla işletmeler kendileri hakkında **tanıtıcı faaliyetler** yapmaktadırlar.

İlan ve Reklam Vergisinin konusuna göre **her türlü** ilan ve reklam ilan ve reklam vergisinin konusuna girmektedir. Kanun maddesinde yer verilen "**her türlü**" ifadesi ile konu çok geniş bir şekilde ele alınmıştır. Dolayısıyla akla gelebilecek her türlü ilan, tanıtım ve reklam faaliyeti eğer Kanununun 14. maddesinde sayılan istisna konuları arasında da yer almıyorsa verginin konusuna girmektedir.

Ancak bilindiği gibi, Anayasanın 73. maddesine göre; "Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler kanunla konular, değiştirilir veya kaldırılır." Bu hüküm verginin kanuniliği ilkesini ortaya çıkarmaktadır. Buna göre bir vergi kanununda bulunması gereken, net bir şekilde açıklanması gereken belli başlı konular vardır. Bunlar; verginin konusu, vergiyi doğuran olay, verginin matrahı, vergi tarifesi veya vergi oranı, istisna ve muafiyetler, verginin nasıl ve ne zaman ödeneceği.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu içinde yer alan İlan ve Reklam Vergisinin 14. maddesinde 10 bent halinde açıklanan istisna konularına baktığımızda web sitelerini verginin konusu dışında tutabileceğimiz bir hüküm bulunmadığı görülecektir.

Ancak bu durumda verginin konusuna girdiğini düşündüğümüz web sitelerinin nasıl ve hangi tarifeye göre vergileneceği sorusu karşımıza çıkacaktır. Kanunda bu konuda yapılmış açık bir düzenleme yoktur. Bu nedenle web sitelerinde işletmenin ilan, tanıtım ve reklam amaçlı işlemler yaptığı gerekçesi ile vergi alınmaz.

Ama bize göre, kanuni bir düzenleme ile web sitelerinde gerçekleştirilen reklam ve tanıtım amaçlı ilanlar ve işlemler de verginin konusu itibarıyla kavranmalıdır düşüncesindeyiz. Çağımızda ilan ve tanıtım artık sadece el ilanları ya da gazete ve dergilere verilen reklamlar ile yapılmamaktadır.

3.2- İNTERNET ORTAMINDA YAYIN YAPAN GAZETE VE DERGİLERE VERİLEN İLAN VE REKLAMLAR

İlan ve Reklam Vergisi Kanununun 14/2. maddesinde göre; "**Her türlü** gazete, dergi ve kitaplarda yapılan ilan ve reklamlar" verginin konusuna girmesine rağmen vergiden istisnadır. İstisna maddesinde yer alan "her türlü" ibaresi ile konu çok geniş bir şekilde ele alınmıştır kanaatindeyiz. Nasıl ki bir önceki bölümde ile "her türlü" ibaresi ile verginin konusunun çok geniş tutulduğu yorumundan hareketle web sitelerinin de aslında verginin konusuna girdiğini düşündüğümüzü açıkladıysak, bu defa da çağımızın bir gerçeği olan internet ortamındaki gazete ve dergi yayıncılığının da kanunun 14/2. maddesindeki istisna hükmüne dahil olduğunu düşünüyoruz. "Her türlü gazete ve dergi..." ifadesi sonucu sadece basılı dergi ve gazeteleri değil internet ortamındaki gazete ve dergilerde anlaşılmalıdır.

Dolayısıyla internet ortamındaki bir gazeteye verilen ilan ve reklam verginin konusuna girmekle birlikte kanunun 14/2. maddesindeki hüküm sayesinde vergiden istisnadır.

3.3- WEB SİTELERİNE İLAN VE REKLAM ALAN KİŞİLERİN VE KURUMLARIN VERGİNİN KONUSU KARŞISINDAKİ DURUMU

Yukarıda da açıkladığımız bazı işletmeler sadece internet ortamında pazarlama faaliyetleri gerçekleştirmektedir. Bu nedenle oluşturdukları web sitelerine ise diğer işletmelerin, kurum ve kuruluşlarında ilan ve reklamlarını alabilmektedirler. Bu durumda söz konusu web sitelerinde verginin konusuna giren bir işlem gerçekleşmektedir.

Ancak, .alışmamızın "3.1" numaralı bölümünde de açıkladığımız gibi, bu işlemlerin hangi tarifeye göre vergileneceği kanunda yer almamaktadır. Diğer bir söyleyişle bize göre, bu işlemler verginin konusuna girmektedir ancak verginin hangi kıstaslara göre alınacağı ve beyan edileceği kanunen belirli değildir.

4- SONUÇ

Çağımızda internet hayatımızın hemen her aşamasında karşımıza çıkmakta ve ticari hayatta bilinen bir çok klasik düzenin dışında işlemlere imkan vermektedir. Bu doğrultuda vergi kanunlarının da çağımızın teknolojik gerçeklerini kavrayacak şekilde sürekli gözden geçirilmesi gerekmektedir. Bu noktadan hareketle, 1981 yılında yasalaşmış Belediye Gelirleri Kanunu içinde yer alan İlan ve Reklam Vergisini internet ortamında yapılan ilan ve reklam şeklindeki tanıtıcı faaliyetler açısından inceleyerek düşüncelerimizi açıkladık.

Bize göre internet ortamında yayın yapan gazete ve dergilere verilen ilan ve reklamlar Kanunun 14/2. maddesinde yer alan hüküm nedeniyle vergiden istisnadır. Ancak, web siteleri reklam ve tanıtım amaçlı bir şekilde kullanılmaktadır ve bize göre Kanunun 12. maddesinde "**her türlü ilan ve reklam**" ifadesi ile oldukça geniş bir şekilde tanımlanan verginin konusuna girmekle birlikte, Kanunda web sitelerinde yer alan ilan ve reklam..v.b. tanıtıcı işlemlerin nasıl, hangi tarifeye göre vergileneceği yer almamaktadır. Bu durumda da verginin kanuniliği ilkesi gereği bu alan vergileme dışı kalmaktadır.

HAZIRLAYAN:

GÜRAY ÖĞREDİK

Serbest Muhasebeci Mali Müşavir

gogredik@mazarsdenge.com.tr

Mazars/Denge Denetim YMM A.Ş.

Vergi Bölümü/Uzman Denetçi

[1] 29.05.1981 tarih ve 17354 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

[2] Bkz. ÖĞREDİK, Güray; “**Maddi Olmayan Duran Varlık Kavramı Açısından Web Sitesi İle İlgili Harcamalar ve Taslak Halindeki Yeni Türk Ticaret Kanunu**”, Vergi Dünyası, Ekim 2005, Sayı: 290, Sayfa: 143